

Moulana Azad College

Dept . of Sanskrit

Question Bank

Semester 1

Section A

क. भावसम्प्रसारणम्

- १) वागर्थाविव सम्पृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये।
- २) तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्।
- ३) मन्दः कवियशःप्रथी गमिष्याम्युपहास्यताम्।
- ४) मणौ बज्रसमुत्कीर्णं सूत्रस्येवास्ति मे गतिः।
- ५) प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहुरिव वामनः।
- ६) हेम्नः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकाऽपि वा।

ख. बृहत्प्रश्नाः

१. साहित्यदर्पणानुसारं महाकाव्यस्य कानि तावत् लक्षणानि भवेयुः। महाकाव्यस्य लक्षणानुसारं रघुवंशस्य महाकाव्यत्वं विचारय।
२. साहित्यदर्पणानुसारं महाकाव्यस्य नाम केन आधारेण भवति। तदाधारेण रघुवंशम् इति नाम्नः सार्थक्यं विचारय।
३. “अथवा कृतवागद्वारे वंशेस्मिन् पूर्वसूरिभिः।

मणौ बज्रसमुत्कीर्णं सूत्रस्येवास्ति मे गतिः।।”

अत्र ‘वंशे’इति शब्देन कः वंशः उच्यते। तस्य वंशस्य राज्ञां चरितं कविः कथं वर्णितवान्। उक्तगुणैः राजा दिलीपः कियीन् अलंकृतः तस्य वर्णनां कुर्वन्तु।

४. रघुवंशमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं महाराजस्य दिलीपस्य चरित्रं वर्णयतु।
५. “उपमा कालिदासस्य”-प्रशंसासूचकं वाक्यं महाकवेः कालिदासस्य कृते कियती सार्थकता वर्तते इति स्वभाषया प्रकटयतु।